

- 1 רמב"ם הלכות שבועות פרק ט
- 2 הלכה ד
- 3 וכן המשביע עדי קנס וכפרו פטורין משבועת העדות, מפני שאם קדם הנתבע והודה בקנס יפטר מלשלם ואף על פי
4 שבאו העדים אחר כן והעידו, נמצאו העדים לא חייבו זה בעדותן לבדה אלא עדותן עם כפירת הנתבע היא
5 המחייבת אותן והואיל ואם הודה לא תועיל עדותן אם כפרו בה ונשבעו פטורין.
- 6 רמב"ם הלכות גניבה פרק ב הלכה יב
- 7 גנב וקטע ממנה אבר ואחר כך מכרה או שמכרה חוץ ממלאכתה או שמכרה חוץ משלשים יום אין מוציאין ממנו
8 תשלומי ארבעה וחמשה, ואם תפש הניזק אין מוציאין מידו. +/השגת הראב"ד/ גנב וקטע ממנה אבר וכו' ואם תפש
9 הניזק אין מוציאין מידו. א"א לא מיחזורא לי דתפיסה מהניא בהא דכיון דיותר ממה שהזיק הוא אין כח לחייבו אלא
10 לב"ד ובדין פסוק בלא ספק וזה כיון שספק הוא אצלם איך גמרו את דינו+.
- 11 תלמוד בבלי מסכת מכות דף ה עמוד א
- 12 ואמר רבא, באו שנים ואמרו: בחד בשבתא הרג פלוני את הנפש, ובאו שנים ואמרו: עמנו הייתם בחד בשבתא,
13 אלא בתרי בשבתא הרג פלוני את הנפש, ולא עוד, אלא אפי' אמרו: ערב שבת הרג פלוני את הנפש נהרגין,
14 דבעידנא דקא מסהדי - גברא לאו בר קטלא הוא. מאי קמ"ל? תנינא: לפיכך נמצאת אחת מהן זוממת - הוא והן
15 נהרגין והשניה פטורה! סיפא מה שאין כן בגמר דין איצטריכא ליה, באו שנים ואמרו: בחד בשבתא נגמר דינו של
16 פלוני, ובאו שנים ואמרו: בחד בשבתא עמנו הייתם, אלא בערב שבת נגמר דינו של פלוני, ולא עוד, אלא אפי'
17 אמרו: בתרי בשבתא נגמר דינו של פלוני - אין אלו נהרגין, דבעידנא דקא מסהדי - גברא בר קטלא הוא. וכן לענין
18 תשלומי קנס, באו שנים ואמרו: בחד בשבתא גנב וטבח ומכר, ובאו שנים ואמרו: בחד בשבתא עמנו הייתם, אלא
19 בתרי בשבתא גנב וטבח ומכר - משלמין, ולא עוד, אלא אפילו אמרו: בערב שבת גנב וטבח ומכר - משלמין,
20 דבעידנא דקא מסהדי - גברא לאו בר תשלומין הוא; באו שנים ואמרו: בחד בשבתא גנב וטבח ומכר ונגמר דינו,
21 ובאו שנים ואמרו: בחד בשבתא עמנו הייתם, אלא ערב שבת גנב וטבח ומכר ונגמר דינו, ולא עוד, אלא אפי' אמרו:
22 בחד בשבתא גנב וטבח ומכר ובתרי בשבתא נגמר דינו - אין משלמין, דבעידנא דקא מסהדי - גברא בר תשלומין
23 הוא.
- 24 תוספות מסכת מכות דף ה עמוד א
- 25 וכן לענין קנס - אבל ודאי לענין ממון לא דכשמעידין דבחד בשבת גנב ובאו שנים ואמרו דבערב שבת גנב ובחד
26 בשבת עמנו הייתם ודאי אין משלמין ממון דבההיא שעתא דמסהדי גנבא בר חיובא אף על גב דלגבי נפשות לא
27 תדמנו לבר חיובא דכל כמה דלא נגמר דינו (נמי הוי בר חיובא משום שאינו ספק כל כך עדות) בממון [הוי] קרוב
28 לודאי שיבואו עדים ויעידו אבל בעדות נפשות דבעינן דרישה וחקירה אז ודאי אמרינן דקודם שנגמר דינו לאו הוי בר
29 חיובא.
- 30 רבי עקיבא איגר מסכת מכות דף ה עמוד א
- 31 תוד"ה וכן וכו' אבל בעדות נפשות. תמיהני למאי הוצרכו לזה ולא בפשוטו דבממון אף דליכא עדים כלל אלא הוא
32 בעצמו אומר לא כי אלא לויתי בע"ש או בב' בשבת מ"מ ליכא דין הזמה דהעידו בבר חיובא, דאף דבלא עדים לא
33 ה'י הב"ד יכולים לחייבו מ"מ הוא בעצמו שיודע האמת בר חיובא הוא ומוטל עליו לשלם, משא"כ בקנס דלקושטא
34 דמלתא אינו מוטל עליו לשלם דכ"ז שלא חייבוהו ב"ד אינו מחויב כלל. ועיין תוס' כתובות דף ל"ג ע"ב ד"ה לאו. וכן
35 בד"נ דבמה שיודע האמת שהרג לאו בר קטלא ואין עליו חיוב כלל להמית את עצמו וליכא חיוב רק עפ"י פסוק ב"ד,
36 והחילוק נראה נכון וברור בעזה"י, [א"ה. עי' בתוס' שניץ כאן].
- 37 במקו"א כ' בלשון זה

- 1 ולענ"ד היה נראה בפשוטו דגבי ממון כל שיודע בעצמו האמת שמחוייב ממון עליו לשלם מש"ה אמרי' שכבר היה
2 מחוייב הממון, משא"כ במיתה דבידיעתו ובהודאתו אינו חייב מיתה ורק ע"י גמ"ד של ב"ד מתחייב קטלא. וכן בקנס
3 דבעי' דוקא ירשיעון אלקים ובעוד שלא נתחייב בב"ד לא מקרי מחוייב ודו"ק.
- 4 עוד בהנ"ל בלשון אחר
- 5 ק"ל למאי הוצרכו לכל זה לחלק דבעד"נ לא יתקיים העדות דבעי' דרישה וחקירה ולדבריהם בחבלות ג"כ לאו בר
6 חיובא הוא, ואמאי לא בפשוטו דבממון אף דליכא עדי' כלל אלא שהוא עצמו אמר לא כי אלא בע"ש לוי' או בב'
7 בשבת מ"מ ליכא הזמה דהעידו בבר חיובא דאף דבלא עדים לא הי' ב"ד יכולי' לחייבו מ"מ הוא בעצמו שיודע
8 האמת הי' בר חיובא ומוטל עליו לשלם, משא"כ בקנס דאינו מוטל עליו לשלם דכ"ז שלא חייבוהו ב"ד אינו מחוייב
9 כלל ועי' תוס' כתובות ל"ג ע"ב ד"ה לאו וכו' וכן בד"נ דל"ש דמוטל עליו להמית וליכא חיובא רק עפ"י פסק ב"ד
10 מש"ה מקמי דגמר דין לא מקרי [בר] חיובא והחילוק ברור ופשוט מאד, וצלע"ג.
- 11 תלמוד בבלי מסכת בבא קמא דף סה עמוד א
- 12 גופא, אמר רב: קרן - כעין שגנב, תשלומי כפל ותשלומי ארבעה וחמשה - כשעת העמדה בדין. מאי טעמא דרב?
13 אמר קרא גניבה וחיים, אמאי קאמר רחמנא חיים בגניבה? אחייה לקרן כעין שגנב.
- 14 רא"ש מסכת בבא קמא פרק ז סימן ב
- 15 ומגניבה וחיים דריש דוקא אחייה לקרן כעין שגנב הא כפל ארבעה וחמשה כשעת העמדה בדין. דלגופיה לא
16 איצטריך כדפריש' אלא לדיוקא. ועוד דסברא הוא דקרן נתחייב בשעת גניבה אבל כפל ארבעה וחמשה לא מחייב
17 עד שעת העמדה בדין דאי מודה מיפטר. ובשעת העמדה בדין דכפל כמשמעותו כשויו עתה כשיגמר הדין. אבל
18 לענין ארבעה וחמשה שמינ' כמה היה שוה בשעת טביחה ומכירה דהיא שעתא קמחייב.
- 19 תלמוד בבלי מסכת כתובות דף מב עמוד א
- 20 בעא מיניה אב"י מרבה: האומר לחבירו אנסת ופיתית את בתי, והעמדתך בדין ונתחייבת לי ממון, והוא אומר לא
21 אנסתי ולא פיתיתי, ולא העמדתני בדין ולא נתחייבתי לך ממון, ונשבע והודה, לר' שמעון מאי? כיון דעמד בדין
22 ממונא הואי, ומיחייב עליה קרבן שבועה, או דלמא אף על גב דעמד בדין קנס הוי? א"ל: ממונא הוי, ומיחייב עליה
23 קרבן שבועה. איתיביה, ר"ש אומר: יכול האומר לחבירו אנסת ופיתית את בתי והוא אומר לא אנסתי ולא פיתיתי,
24 המית שורך את עבדי והוא אומר לא המית, או שאמר לו עבדו הפלת את שיני וסימית את עיני והוא אומר לא
25 הפלתי ולא סימיתי, ונשבע והודה, יכול יהא חייב? ת"ל: וכחש בעמיתו בפקדון או בתשומת יד או בגזל או עשק את
26 עמיתו, או מצא אבידה וכחש בה ונשבע על שקר, מה אלו מיוחדין שהן ממון, אף כל שהן ממון, יצאו אלו שהן קנס;
- 27 חידושי הרמב"ן מסכת שבועות דף לד עמוד א
- 28 איכא בינייהו עדי קנס. פי' לר' אליעזר חייב משום דשמעינן ליה דדריש פרשתא דשבועת הפקדון ברבוי ומיעוט,
29 והא דאמרינן בכתובות גבי פקדון יצאו אלו שהן קנס דלא כר' אליעזר, כך פרש"י ז"ל, וקשיא דלא כר"ע נמי דלר"ע
30 נמי בפקדון פטור דהא דריש ריבוי ומיעוטי והכא גבי שבועת העדות הוא דממעט ליה מדכתיב מאלה, אין הכי נמי
31 ולא קשיא דההיא רבנן היא דדרשי כללי ופרטי דהא רבי שמעון קתני לה. והוי יודע שזה הקנס שחייב בו ר' אליעזר
32 כגון שעמד בדין, אבל לא עמד בדין לכ"ע פטור דהא לאו כופר ממון הוא דאי מודה ליה נמי פטור, אלא בשעמד
33 בדין הוא דפליגי.
- 34 ויש לפרש הא דאמרינן הכא לר' אליעזר חייב ולר"ע פטור לאו משום דגמרינן מפקדון, דהתם שאני דכפירת דברים
35 בעלמא הוא ואי מודה ליה מיפטר, אבל הכא דאי אתו ומסהדי חייב לרבי אליעזר חייבין דגמר מפקדון דכל תביעת
36 ממון ויש לו חייב, אלא דר"ע פטר משום דכתיב מאלה, אבל גבי פקדון איפשר דאם עמד בדין חייב לכ"ע ואיפשר
37 דפטור רבי אליעזר כר"ש כטעמא דמפרש התם בכתובות, וכי תימא כיון דפטרינן התם נמי אפי' עמד בדין דאי מודה
38 חייב גבי עדים אמאי חייב, שאני התם דכיון דעיקרו קנס ואי מודה מיפטר כי עמד בדין נמי פטריה רחמנא, אבל גבי
39 עדים אפילו בעיקרו נמי מחייבי, ולרבי עקיבא נמי ליכא למיגרם להא מילתא מפקדון ומשום הכי איצטריך מאלה.